

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/179/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6809203264
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Štefan Baláž
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6809203264.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Štefana Baláža, sudcov JUDr. Ivica Hanuskovej a JUDr. Alexandra Mojša, v spore žalobcu I. Q. AG, so sídlom P. XX, XXXX J., D. Y., identifikačné číslo: X.-XXX.XXX.XXX, zastúpeného 1/ I. C. G.. so sídlom v H., I. XX, V.: XX XXX XXX, 2/ N.. U. D., Z. so sídlom v H., I. proti žalovanému I., bytom H., zastúpenému 1/ Beňo & Partners advokátska kancelária, s. r. o. so sídlom v Poprade, Námestie svätého Egídia 40/93, IČO: 44 250 029, 2/ FUTEJ & Partners, s. r. o. so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, IČO: 35 955 341, o zaplatenie 159.556,- CHF s prísl., na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Revúca, č. k. 6 C/13/2010-626 zo dňa 26. 04. 2019, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým okresný súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 149.656 CHF s príslušenstvom a v súdom určenej lehote a vo výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e .**

II. Vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, **o s t á v a** nedotknutý.

III. Žalovaný **j e p o v i n n ý** nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 149.656 CHF spolu s 10 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 140.000 CHF od 04. 08. 2007 do zaplatenia v lehote 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia (I. výrok) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II. výrok).

2. Žalobou doručenu 03. 07. 2009 sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 140.000,- švajčiarskych frankov (ďalej len „CHF“) spolu s vyčísleným 6 % zmluvným úrokom od 20. 10. 2005 do 20. 04. 2007 v sume 14.809,- CHF a ďalej s 10 % úrokom z omeškania od 21. 04. 2007 do 03. 08. 2007 v sume 4.747,- CHF a ďalej s 10 % úrokom z omeškania zo sumy 140.000 CHF od 04. 08. 2007 do zaplatenia. Žaloba bola odôvodnená zmluvou o pôžičke zo dňa 20. 10. 2005 vo výške 165.000 CHF, ktorú sa žalovaný ako dlžník zaviazal vrátiť spolu s dohodnutým 6 % ročným úrokom v lehote 18 mesiacov od podpisu zmluvy. Okresný súd pripustil zmenu žaloby, odôvodnenú zmluvou o pôžičke z 21. 10. 2003, ktorou žalobca poskytol žalovanému finančnú pôžičku a to dňa 21. 10. 2003 vo výške 60.000 CHF a dňa 09. 12. 2003 vo výške 105.000 CHF. Účelom pôžičky bolo financovanie vkladu dlžníka do základného imania dlžníkovej obchodnej spoločnosti G. G. („G. CZ.t“) so sídlom v H.. Lehota na vrátenie pôžičky uplynula 20. 04. 2007. Zmluva z roku 2005 bola pokračovaním pôvodného kontraktu, z ktorého dlžník zaplatil len časť úroku z istiny 165.000 CHF za prvý rok a to v sume 9.060 CHF a nezaplatil nič na istinu (kapitál). Z toho dôvodu zmluvné strany k 20. 10. 2005 podpísali novú zmluvu o pôžičke na rovnakú sumu istiny, pričom na základe tejto zmluvy žiadne peniaze žalovanému poskytnuté neboli. Účelom podpísania novej zmluvy

bolo iba to, aby dlžník neplatil sankčné úroky z omeškania vo výške 10 % ročne a touto zmluvou mu bola poskytnutá nová lehota 18 mesiacov na zaplatenie. Zmluvný vzťah sa riadi švajčiarskym právom.

3. Žalovaný namietal, že napriek zmluvnej voľbe švajčiarskeho práva sa právny vzťah riadi právnymi normami Slovenskej republiky. Žalobný nárok je neopodstatnený, lebo zmluva o pôžičke je reálny kontrakt, pre vznik ktorého sa vyžaduje odovzdanie peňazí. Dojednania týkajúce sa trvania zmluvy, úrokov a úrokov z omeškania sú neplatné z dôvodu neurčitosti. Žalobca nepreukázal, že žalovanému dňa 20. 10. 2005 poskytol pôžičku. Žalovaný dňa 23. 12. 2004 vrátil žalobcovi sumu 9.060 CHF, dňa 29. 12. 2006 sumu 9.900 CHF a dňa 02. 08. 2007 sumu 25.000 CHF. Žalovaný považoval spornú zmluvu za spotrebiteľskú, lebo žalobca ako veriteľ konal pri uzavretí zmluvy v rámci podnikateľskej činnosti, ktorú mal zapísanú v príslušnom registri. Na strane žalovaného nie je podnikaním peňažný vklad do základného imania obchodnej spoločnosti. Zmluva bola uzavretá v Bratislave v hoteli X., pánom R., ktorý v tom čase nebol oprávnený konať v mene žalobcu, lebo nebol štatutárnym orgánom. Z textu novej zmluvy, uzavretej v roku 2005 nevyplýva, že mala nadväznosť na starú zmluvu a nejedná sa o dodatok k predošlej zmluve. Vzhľadom na to, že zmluvu z 21. 10. 2003 neuzavrela osoba oprávnená konať za veriteľa a z toho dôvodu je neplatná, ani zmluva zo dňa 20. 10. 2005, ktorá bola tak isto uzavretá v Bratislave, pánom M., nemohla byť nováciou, ale ani konvalidáciou oprávnenia štatutárneho zástupcu, lebo na základe neskoršej zmluvy veriteľ neplnil. Podľa § 101 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa peňažné nároky premlčia v trojročnej dobe, odkedy ich mohol žalobca uplatniť po prvý raz. Plnenie, ktoré bolo poskytnuté 21. 10. 2003 a 09. 12. 2003 možno považovať za bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného, ale premlčaciu dobu na jeho vydanie podľa švajčiarskeho práva súd nezisťoval.

4. Svedok V. C. I. uviedol, že bol prítomný pri uzavretí zmluvy v roku 2003, ktorej účelom bolo dopltenie a prefinancovanie peňažného vkladu do základného imania obchodnej spoločnosti G., Z. v ktorej bola žalovaný ako aj M. R. a M. M. spoločníkmi, ktorí požadovali na tú dobu dosť vysoké základné imanie v spoločnosti v sume 30.000.000 Sk. Zmluvu z roku 2005 predložil M. M., aby sa precizovali podmienky uvedené v zmluve z roku 2003. Na základe zmluvy podpísanej v roku 2005 žalovaný neprevzal finančné prostriedky. Benefit tejto zmluvy spočíval v tom, že žalobca nepožadoval okamžitú splatnosť, ale dlžníkovi dal nové lehoty na plnenie, čím fakticky došlo k predĺženiu splatnosti kapitálu a úrokov.

5. Okresný súd zistil, že predloženou zmluvou o pôžičke zo dňa 21. 10. 2003 sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému 165.000 CHF za účelom financovania vkladu príjemcu pôžičky pre základné imanie novozaloženej akciovej spoločnosti G.. Poskytovateľ pôžičky sa zaviazal previesť peňažné prostriedky na účet uvedený v zmluve v dvoch splátkach a to 60.000 CHF do 7 dní od podpisu zmluvy a v sume 105.000 CHF do 25 dní od zapísania akciovej spoločnosti, ktorej vklad základného imania je financovaný, do obchodného registra. Úroková sadzba bola dohodnutá na 6 % a úrok z omeškania na 10 %. Platnosť pôžičky bola dohodnutá na 24 mesiacov. Dlžník sa zaviazal splatiť po jednom roku príslušný úrok a po dvoch rokoch úrok aj kapitál (istinu). V zmluve bolo dohodnuté, že zmluva podlieha švajčiarskemu právu a platia ustanovenia švajčiarskeho obligačného (záväzkového) práva. Miestom plnenia a súdu pre všetky konania, nezávisle od miesta bydliska dlžníka, bolo dohodnuté mesto F. vo D.. V bode 9 zmluvy sa dohodlo, že veriteľ má právo žalovať dlžníka na príslušnom súde jeho bydliska alebo na každom inom príslušnom súde a v tom prípade sa použije švajčiarske právo.

5.1. Zo zmluvy o pôžičke uzavretej medzi žalobcom a žalovaným dňa 20. 10. 2005 vyplýva záväzok žalobcu poskytnúť žalovanému totožnú sumu ako bola uvedená v zmluve o pôžičke v roku 2003, pri totožnej úrokovej sadzbe a úroku z omeškania, avšak doba trvania pôžičky bola dohodnutá na 18 mesiacov. Príslušný úrok mal dlžník platiť po 12 mesiacoch po 18 mesiacoch mal splatiť úrok a istinu. Zmluva obsahuje totožné ustanovenia o tom že zmluvný vzťah sa riadi podľa švajčiarskeho práva, určeným miesto plnenia bol X. a veriteľ mal právo žalovať dlžníka na príslušnom súde jeho bydliska alebo na každom inom príslušnom súde.

6. Podľa oznámenia zahraničnej banky X. G., žalobca previedol na základe príkazu z 06. 10. 2003 na žalovaného finančné prostriedky 60.000 CHF a na základe príkazu zo dňa 05. 12. 2003 finančné prostriedky 105.000 CHF.

6.1. Z účtovných písomností žalobcu vyplývalo, že k 09. 12. 2009 mal voči žalovanému dlžníkovi otvorené položky z poskytnutej pôžičky 165.000 CHF. Splatenie - 25.000 CHF dňa 03. 08. 2007, otvorená položka 154.809 CHF, nabehnuté úroky - 9.900 CHF, splatné úroky 4.909 CHF. Podľa výpisov z účtu žalovaného, žalovaný platobným príkazom z 23. 12. 2004 previedol na žalobcu sumu 9.060 CHF, platobným príkazom z 29. 12. 2006 sumu 9.900 CHF a 02. 08. 2007 sumu 25.000 CHF. Podľa

výpisu zo zahraničného obchodného registra žalobcu, ktorý bol súdu predložený 21. 04. 2015, osoba M. R. bola oprávnená samostatne podpisovať za žalobcu od 08. 03. 1993 do 25. 04. 2000. Výpisom z obchodného registra žalobcu mal súd preukázané, že ku dňu 26. 04. 2019 bol žalobca aktívnou obchodnou spoločnosťou.

7. Okresný súd vychádzal z toho, že žalobcom je zahraničná právnická osoba so sídlom vo Švajčiarsku, žalovaný je občan Slovenskej republiky a ide o konanie s cudzím prvkom. Pri skúmaní podmienok konania zistil, že právomoc slovenského súdu je daná článkom tak podľa čl. 23 Nariadenia rady (ES) č. 44/2001 („Brusel I“) ako aj čl.64 Lugánskeho dohovoru (Rozhodnutie Rady 2009/430/ES), na základe voľby právomoci, ktorá bola dohodnutá v zmluve. Rozhodným hmotným právom, ktorým sa právny vzťah riadi je švajčiarske právo na základe výslovnej voľby zmluvných strán, písomne zakotvanej v zmluve o pôžičke.

8. Okresný súd nemal preukázané premlčanie žalobného nároku. Žaloba bola podaná 03. 07. 2009, kedy neuplynuli premlčacie doby na uplatnenie práva zo zmluvy uzavretej 21. 10. 2003. V zmysle § 127 a § 128 Švajčiarskeho záväzkového práva je premlčacia doba na uplatnenie dlžnej istiny 10 rokov a uplatnenie dlžných úrokov 5 rokov. Obe premlčacie doby začali v zmysle § 130 plynúť dňom splatnosti jednotlivých nárokov. Premlčacia doba na vrátenie istiny začala plynúť 21. 10. 2005. Premlčacia doba na uplatnenie úroku, splatného po uplynutí jedného roka od uzavretia zmluvy, začala plynúť 21. 10. 2004 a uplynula by až 21. 10. 2009 a žaloba bola podaná včas, dňa 03. 07. 2009. Navyše, podpisom zmluvy z roku 2005 ako aj splácaním úrokov a istina pôžičky došlo k uznaniu dlhu a prerušeniu premlčacích dôb. 8.1. Na odôvodnenie výkladu cudzích právnych predpisov aj bez znaleckého dokazovania okresný súd poukázal na rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 95/2017 z 12. 09. 2017, podľa ktorého „...cudzie právne predpisy sú považované za právo a nie za skutkovú okolnosť, ktorú by bolo potrebné dokazovať.“

9. Žalovaný tvrdil, že podľa rozhodnutí slovenských súdov investícia vlastných finančných prostriedkov do obchodných spoločností, prípadne do nákupu akcií sa nepovažuje za podnikanie, ale za správu vlastného majetku. Z hľadiska spotrebiteľského práva ide o spotrebiteľský právny vzťah, kde je na jednej strane žalobca ako poskytovateľ úveru, ktorý má túto činnosť v predmete podnikania a na druhej strane bol žalovaný ako osoba, ktorá si úver nebral za účelom vlastného podnikania. Podľa okresného súdu žalobný nárok nevyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy a žalovaný nevystupuje v postavení spotrebiteľa. Poukázal na výslovné ustanovenia zmluvy uzavretej stranami sporu 21. 10. 2003 ako aj nadväzujúcej zmluvy z roku 2005, ktoré v bode 2 uvádzajú, že účelom pôžičky je financovanie vkladu do základného imania akciovej spoločnosti G. Podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora je potrebné chrániť dobrú vieru druhej strany (C-464/01) a podľa komentára k § 314 švajčiarskeho záväzkového práva „o obchodný styk sa jedná, keď je pôžička použitá dlžníkom na sledovanie obchodných/živnostenských účelov“ (č. I. 138).

10. Okresný súd sa zaoberal otázkou platnosti zmluvy uzavretej 21. 10. 2003 podľa švajčiarskeho hmotného práva. Obranu žalovaného, že zmluvu podpísala neoprávnená osoba, nepovažoval za dôvod. Schválenie právneho úkonu sa neviaže na žiadnu formu a môže sa uskutočniť aj konkludentne. Viazanosť žalobcu zmluvou a schválenie právneho úkonu, ktorý podpísal M., vyplýva z uplatňovania nárokov proti žalovanému aj prijatia platieb od žalovaného.

10.1. Otázkou, či zmluva o pôžičke z roku 2005 obstojí popri pôvodnej zmluve, uzavretej medzi stranami v roku 2003, alebo ju nahradila zodpovedal okresný súd výkladom obsahu zmluvy. Na základe zmluvy z roku 2005 neboli žalovanému poskytnuté žiadne ďalšie finančné prostriedky a zároveň žalovaný dlžník do 21. 10. 2005, kedy bola splatná pôžička, poskytnutá na základe zmluvy z roku 2003, nevrátil istinu, ani všetky dohodnuté úroky. Skutočnou a zhodne prejavenu vôľou zmluvných strán nebolo novou zmluvou z roku 2005 zrušiť pôvodnú zmluvu z roku 2003, ale v záujme žalovaného bolo dohodnúť so žalobcom dodatočnú lehotu splatenia pôžičky. Strany sporu netvrdili, že na základe zmluvy v roku 2005 boli žalovanému poskytnuté nové finančné prostriedky a žalobca vysvetlil, že neskôr uzavretou zmluvou strany sledovali to, aby dlžníka v dôsledku svojho omeškania s vrátením pôžičky nemusel platiť sankčné úroky vo výške 10 %. Uvedenú skutočnosť potvrdil aj svedok, ktorý uviedol, že benefit zmluvy uzavretej v roku 2005 spočíval v tom, že žalobca nepožadoval okamžitú splatnosť, ale poskytol nové lehoty splatnosti. V danom prípade išlo o kumulatívnu nováciu, kedy na základe zmluvy z roku 2005 došlo k zmene ustanovení zmluvy z roku 2003 o lehotách splatnosti istiny a úrokov a nedošlo k zrušeniu zmluvy z roku 2003, na základe ktorej bola poskytnutá pôžička.

11. Okresný súd žalobe v časti uplatnenej istiny pôžičky vyhovel. Mal preukázané, že strany sporu uzavreli 21. 10. 2003 zmluvu o pôžičke vo výške 165.000 CHF, ktorú poskytol žalobca žalovanému v dvoch splátkach, a to 21. 10. 2003 v sume 60.000 CHF a 09. 12. 2003 v sume 105.000 CHF, na účely financovania vkladu žalovaného do základného imania akciovej spoločnosti založenej na Slovensku, s účasťou konateľa žalobcu. Podľa zmluvy mal dlžník do 21. 10. 2004 uhradiť 6 % úrok 9.900 CHF, ktorý dlžník čiastočne uhradil dňa 28. 12. 2004 v sume 9.060 EUR. Keďže k 21. 10. 2005 dlžník neuhradil splatnú istinu 165.000 CHF a dohodnutý úrok, zmluvné strany dňa 20. 10. 2005 uzavreli zmluvu o pôžičke s totožnou výškou istiny a novými lehotami splatnosti istiny a úrokov, čím došlo zo strany veriteľa k odpusteniu časti ročného úroku podľa zmluvy z roku 2003 vo výške 840 EUR (9.900-9.060=940). Lehota splatnosti istiny 165.000 CHF so zvýšeným úrokom 4.950 CHF sa predĺžila do 20. 04. 2007. Žalovaný uhradil 03. 01. 2007 sumu 9.900 CHF a 03. 08. 2007 uhradil sumu 25.000 CHF, ktorú žalobca započítal na istinu, čo bolo na prospech dlžníka, lebo podľa § 85 švajčiarskeho záväzkového práva pri omeškaní s úrokmi nemohol celú platbu započítať na istinu pohľadávky.

11.1. Podľa okresného súdu mal žalobca platbu v sume 9.900 CHF v zmysle § 85 započítať na úroky, s ktorými bol žalovaný v omeškaní. Keďže tak žalobca neurobil, súd žalobu v časti kapitalizovaného zmluvného úroku vo výške 9.900 CHF zamietol.

11.2. Okresný súd priznal žalobcovi 10 % úrok z omeškania z dlžnej istiny v rozsahu, ktorý bol uplatnený žalobou zo žalovanej istiny 140.000 CHF od 04. 08. 2007 do zaplatenia. Vychádzal z toho, že žalovaný sa dostal do omeškania s úhradou zmluvného úroku za jeden rok a od 21. 04. 2007 aj s vrátením istiny a zvyšných úrokov.

12. Na právne posúdenie veci si okresný súd vyžiadal informácie o cudzom práve na základe Európskeho dohovoru o informáciách o cudzom práve (oznámenie Min. zahraničných vecí č. 82/1997 Z. z.), oboznámil sa so znením príslušných právnych predpisov a judikatúrou švajčiarskych súdov. Vychádzal z odpovedí Federálneho ministerstva spravodlivosti a polície, Spolkového úradu spravodlivosti Švajčiarskej konfederácie z 24. 10. 2011 a z 19. 07. 2016 a z prekladu komentára k švajčiarskemu právu. Na právne zdôvodnenie uviedol § 9 ods. 1 zák. č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, článok 23 ods. 1, 64 ods. 1 Dohovoru o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach z 30. 10. 2007 („Nový Lugánsky dohovor“), čl. 1, čl. 38 ods. 1, čl. 85, čl. 86 ods. 1, ods. 2, čl. 102 ods. 1, ods. 2, čl. 104 ods. 1 - 3, čl. 116, čl. 127, čl. 128 ods. 1, čl. 130, čl. 135, čl. 312, čl. 314 ods. 1, ods. 2, čl. 318 Švajčiarskeho záväzkového práva (Švajčiarsky občiansky zákonník, záväzkové právo, komentár).

13. Okresný súd priznal žalobcovi v zmysle § 255 ods. 2 CSP a § 262 CSP pomernú náhradu trov konania v rozsahu 87,6 %, keďže úspech žalobcu v konaní predstavoval 93,8 % a úspech žalovaného predstavoval 6,2 %.

14. Proti rozsudku okresného súdu podal včas odvolanie žalovaný. Zopakoval, že medzi stranami je sporná platnosť zmlúv o pôžičke z 21. 10. 2003 a 20. 10. 2005 a vzájomný vzťah týchto zmlúv, ďalej dohoda o voľbe práva, právna kvalifikácia nároku, jeho spotrebiteľská povaha a premlčanie. Zopakoval svoje tvrdenia, že zmluva z 21. 10. 2003 je neplatná pre nedostatok oprávnenia osoby podpisujúcej za veriteľa. Právny vzťah vznikol z bezdôvodného obohatenia na základe plnenia z neplatnej zmluvy. Žalovaný dlžník nečerpал pôžičku v rámci svojho podnikania. Z toho dôvodu treba vec posúdiť ako spotrebiteľský právny vzťah. Dohoda o voľbe práva je neplatná a nárok je podľa slovenského práva premlčaný. Navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie alebo žalobu zamietnuť.

15. Podľa žalovaného v posudzovanom prípade nejde o zmluvu o pôžičke, ale o úverovú zmluvu podľa slovenského aj podľa švajčiarskeho práva. Výraz „Darlehensvertrag“ znamená úverovú zmluvu a nie zmluvu o pôžičke, čo vyplýva aj z obsahu zmluvy, z ktorého je zrejmé, že obe tranže úveru budú poskytnuté v dohodnutých lehotách po uzavretí zmluvy. Nešlo o reálny, ale preukázateľne konsenzuálny kontrakt - úverový príslub. Obligatórnu písomnú formu nemožno nahradiť ústnym alebo konkludentným úkonom. Zmluve chýba podstatný prvok, ktorým je konanie oprávnenej osoby, konajúcej za veriteľa. Písomná zmluva, ktorá nie je podpísaná oprávnenou osobou nie je platná. Ide o nulitný právny úkon, zmluva nevznikla, resp. taká zmluva je neplatná. Uzavretie zmluvy neoprávnenou osobou nespochybňuje ani žalobca ani okresný súd. Žalobca musel mať vedomosť o svojom plnení hneď ako ho poskytol. Plnenie na základe neplatnej zmluvy je plnením bez právneho dôvodu, ktoré sa premlčí v

dvojiročnej subjektívnej lehote. Žalovaný tiež navrhol zistiť premlčaciu dobu z bezdôvodného obohatenia, resp. pre zmluvné aj mimozmluvné záväzky podľa švajčiarskeho práva.

15.1. Okresný súd urobil výklad zmluvy zo dňa 20. 10. 2005, ktorá je koncipovaná ako samostatná úverová zmluva a z jej textu nevyplýva, že by sa mala týkať zmluvy zo dňa 21. 10. 2003. Nakoľko na jej základe neposkytol žalobca žiadne plnenie, nemohlo vzniknúť právo na vrátenie úveru. Samotný žalobca pôvodne uplatnil právo z tejto zmluvy a nepovažoval ju za nováciu predchádzajúcej. Právnu kvalifikáciu zmenil až v priebehu konania.

15.2. Žalovaný zopakoval tiež tvrdenie o spotrebiteľskej povahe posudzovaného právneho vzťahu. Žalobca má v predmete podnikania poskytovanie úverov a žalovaný si bral úver ako fyzická osoba nepodnikateľ. Vloženie úverových prostriedkov do základného imania spoločnosti je správa vlastného majetku, nie podnikanie vo vlastnom mene. Ak by sa mal nákup cenných papierov považovať za podnikanie, zmenilo by to základy právneho vnímania podnikateľskej zodpovednosti. Súd sa uspokojil s výkladom, podľa ktorého úvery nad 80.000 frankov nespádajú pod Zákon o spotrebiteľských úveroch, ale nezisťoval, či z vyšších úverov vzniká spotrebiteľský vzťah.

15.3. Žalovaný namietal, že doložka o voľbe práva bola v rozpore s dobrými mravmi a zásadou právnej istoty, na ktorých je potrebné bezvýhradne trvať. V danom prípade nešlo o rovnocenný vzťah, ale o vzťah, v ktorom dominoval veriteľ. Švajčiarske právo má trojnásobne dlhšiu premlčaciu lehotu. Uvedený dôsledok žalovaného znevýhodňuje, lebo cudzie právo spotrebiteľovi poskytuje trojnásobne nižšiu ochranu oproti slovenskému právnomu poriadku.

15.4. Napokon žalovaný okresnému súdu vytýka, že sa uspokojil iba s fragmentárnym a všeobecným právnym stanoviskom orgánov právnej pomoci, hoci mal možnosť zistiť právny stav objektívnejšie. Zamietol výsluch svedka R. na ktorého výpovedi stojí otázka platnosti zmluvy, na ktorej je založený žalobný nárok.

15.5. V replike na vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovaný uviedol, že súd pri výklade zmluvy z 21. 10. 2003 porušil výkladové pravidlá, keď právny úkon nie je možné vyložiť v rozpore s textom zmluvy a rozhodol výlučne na základe vyjadrenia jedného účastníka konania.

16. Žalobca oznámil zmenu obchodného mena a sídla žalobcu a ďalších registrovaných údajov, čo preukázal pripojeným výpisom z príslušného švajčiarskeho obchodného registra. Ďalej žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že predmet sporu vyplýva z jednoduchého poskytnutia pôžičky dlžníkovi. Žalovaný nikdy nespochybňoval skutočnosť, že si od žalobcu peniaze skutočne požičal a že ich doteraz, vrátane úrokov nevrátil. Odvolanie žalovaného je založené na domnienkach, bez predloženia dôkazov k tvrdeniam, na ktorých zakladá svoju právnu argumentáciu. Dva úradné preklady z nemeckého jazyka v súdnom spise uvádzajú nemecký výraz „Darlehensvertrag“ ako „Zmluva o pôžičke“. Nepodložené sú tvrdenia žalovaného založené na tom, že strany uzavreli zmluvu o úvere a tvrdenia o obligatórnej písomnej forme právneho úkonu. Žalobcovi nič nebránilo schváliť konanie pána M. R., konajúceho pri uzavretí zmluvy za žalobcu. Výsluch M. R. by bol zrejme nadbytočný, lebo v konaní bolo preukázané, že jeho konanie žalobca dodatočne schválil. V deň uzavretia zmluvy 21. 10. 2003 žalobca poukázal na bankový účet žalovaného sumu 60.000 CHF a dňa 09. 12. 2003 sumu 105.000 CHF, ako to predpokladala zmluva o pôžičke z 21. 10. 2003. V súlade s argumentáciou žalobcu posúdil okresný súd uzavretie zmluvy o pôžičke zo dňa 20. 10. 2005 ako kumulatívnu nováciu. Žalovaný sa ani nepokúsil uviesť, aké výkladové pravidlá súd porušil, ktoré by boli spôsobilé spochybniť informácie o švajčiarskom práve, citované v bode 59. rozsudku okresného súdu. Žalobca sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že nešlo o spotrebiteľský právny vzťah. Výhrada verejného poriadku je v kontexte rešpektovaného švajčiarskeho hmotného práva nenáležitá. Z dokumentov, poskytnutých švajčiarskymi orgánmi v dvoch kolách vyžadanej právnej pomoci je zrejmé, že stanoviská švajčiarskych justičných orgánov sú podrobné a špecificky sa vzťahujú na meritum veci a posudzované právne otázky. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd odvolanie žalovaného zamietol.

17. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného v medziach daných ust. § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contr. CSP) rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil, pretože je vo výroku vecne správne.

18. Podľa dohody zmluvných strán mohol žalobca, ktorý žaloval ako veriteľ zo zmluvy o pôžičke, podať žalobu na dlžníka na príslušnom súde bydliska dlžníka. Svoju právomoc okresný súd správne odôvodnil na základe voľby súdu, ktorá bola dohodnutá v zmluve a súčasne podľa Nariadenia rady (ES) č. 44/2001 („Brusel I“) ako aj Lugánskeho dohovoru (Rozhodnutie Rady 2009/430/ES), keďže žalobcom je zahraničná právnická osoba so sídlom vo Švajčiarsku a žalovaný je občan Slovenskej republiky.

Právomoc slovenského súdu konať nebola sporná a vyplýva jednak z článku 2 ods. 1 Nariadenia rady (ES) č. 44/2001 a článku 2 ods. 1 Rozhodnutia rady 2009/430/ES (Nový Lugánsky dohovor), podľa ktorých osoby s bydliskom na území štátu viazaného týmto dohovorom sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto štátu. Okresný súd správne uviedol, že konal aj na základe voľby právomoci súdu, ktorú urobil žalobca a ktorá bola dohodnutá v zmluve (čl. 23 ods. 1 Nariadenia rady (ES) č. 44/2001 resp. čl. 23 ods. 1 Rozhodnutia rady 2009/430/ES Nový Lugánsky dohovor).

18.1. Skutkový stav okresný súd posudzoval podľa švajčiarskeho záväzkového práva, čím tak isto rešpektoval písomnú dohodu strán o voľbe hmotného práva, výslovne uvedenú v zmluve o pôžičke a svoje právne posúdenie skutkového stavu v potrebnom rozsahu odôvodnil.

19. Žalobný nárok bol odôvodnený ako istina pôžičky 140.000, zmluvný úrok 14.809,- CHF (z toho od 20. 05. 2005 do 19. 10. 2006 v sume 9.900 CHF a od 20. 10. 2006 do 20. 04. 2007 v sume 4.909 CHF) a ďalej úrok z omeškania 4.747,- CHF, spolu v sume 159.556 EUR. Skutkový základ nároku okresný súd posúdil zo zmluvy o pôžičke zo dňa 21. 10. 2003, ktorou sa žalobca zaviazal poskytnúť žalovanému 165.000 CHF za účelom financovania vkladu príjemcu pôžičky pre základné imanie novozaloženej akciovej spoločnosti G. Poskytovateľ pôžičky sa zaviazal previesť peňažné prostriedky na účet uvedený v zmluve v dvoch splátkach a to 60.000 CHF do 7 dní od podpisu zmluvy a v sume 105.000 CHF do 25 dní od zapísania akciovej spoločnosti, ktorej vklad základného imania je financovaný, do obchodného registra. Podľa oznámenia banky X., žalobca previedol na základe príkazu z 06. 10. 2003 na žalovaného finančné prostriedky 60.000 CHF a na základe príkazu zo dňa 05. 12. 2003 finančné prostriedky 105.000 CHF. Dlžník sa zaviazal splatiť po jednom roku príslušný úrok a po dvoch rokoch úrok aj kapitál (istinu). Okresný súd výkladom obsahu oboch zmlúv o pôžičke z 21. 10. 2003 aj z 20. 10. 2005 ako aj reálnych plnení oboch zmluvných strán a z výpovede svedka V. I. zistil, že v zmluve podpísanej 21. 10. 2005 zmluvné strany dohodli nové lehoty splatnosti istiny a úrokov z pôžičky, poskytnutej žalovanému v roku 2003. Podpisom zmluvy z roku 2005 ako aj splácaním úrokov a istiny pôžičky došlo zo strany žalovaného dlžníka k uznaniu dlhu a prerušeniu premlčacích dôb.

19.1. Okresný súd vyhovel žalobe v časti neuhradenej istiny pôžičky v sume 140.000 CHF, priznal žalobcovi celý uplatnený úrok z omeškania od 21. 04. 2007 do 03. 08. 2007 vyčíslený v sume 4.747,- CHF. Zmluvný úrok, ktorý bol vyčíslený od 20. 10. 2005 do 20. 04. 2007 v sume 14.809,- CHF zamietol čo do sumy 9.900 CHF a vo zvyšku v sume 4.909 zmluvný úrok žalobcovi priznal. Žalobcovi priznaná suma pozostáva z nezaplátenej istiny 140.000 CHF, úroku z omeškania 4.747 CHF a zmluvného úroku 4.909 CHF, spolu v sume 149.656,- CHF.

20. Odvolanie žalovaného nebolo dôvodné. Okresný súd správne zistil skutkový stav, ktorý správne právne posúdil a s prihliadnutím na obranu žalovaného v potrebnom rozsahu odôvodnil. Aj podľa odvolacieho súdu bola obrana žalovaného vyvrátená predovšetkým reálnym plnením veriteľa na zmluvne dohodnutý účel. Žalobca svoju viazanosť zmluvou preukázal evidenciou pohľadávky vo svojom účtovníctve. Reálne plnenie veriteľa bolo preukázané aj čiastočným splácaním záväzku zo strany žalovaného dlžníka.

21. Žalobca dôvod poskytnutia pôžičky preukázal ako financovanie vkladu žalovaného do základného imania obchodnej spoločnosti G., ktorá vznikla 20. 11. 2003. Vznik uvedenej obchodnej spoločnosti a zapisované základné imanie vyplýva z verejne dostupných údajov obchodného registra Slovenskej republiky. Z vyjadrenia žalovaného vyplýva, že peňažné prostriedky čerpal za účelom navýšenia základného imania v obchodnej spoločnosti a uvedený dôvod bol deklarovaný v spornej písomnej zmluve. Z obchodného registra obchodnej spoločnosti G., Z., vyplýva, že žalovaný bol štatutárny orgán uvedenej obchodnej spoločnosti práve v čase poskytnutia pôžičky a vkladu peňažných prostriedkov do základného imania obchodnej spoločnosti. V obchodnom registri je pri spoločnosti G., uvedené, že bola založená zmluvou, spísanou formou notárskej zápisnice dňa 13. 10. 2003. V čase zápisu obchodnej spoločnosti bol štatutárnym orgánom žalovaný I. Y. a M. M. a v dozornej rade M. R. Uvedené osoby konali pri uzavretí spornej úverovej zmluvy.

22. Žalovaný sa cítil byť zmluvou viazaný, čo bolo preukázané tým, že na jej základe prijal dohodnuté peňažné plnenie, čiastočne uhrádzal svoj záväzok a pristúpil k podpísaniu zmluvy z 20. 10. 2005, ktorej uzavretie bolo žalovanému na prospech, lebo nemusel platiť úrok z omeškania.

23. Výklad dvojstranného právneho úkonu nie je možné urobiť len z vyjadrenia jednej zmluvnej strany. Žalovaný nevyvrátil správnosť záveru okresného súdu, že na základe zmluvy zo dňa 20. 10. 2005

došlo k zmene pôvodnej zmluvy z 21. 10. 2003, ktorou boli zmluvné strany naďalej viazané. Dohodnutá zmena bola len v lehotách splatnosti istiny a úrokov bez toho, aby došlo k zániku pôvodnej zmluvy z 21. 10. 2003, na základe ktorej bola pôžička žalovanému reálne poskytnutá. Zmluva, ktorú strany uzavreli 20. 10. 2005 aj dátumom jej uzavretia bezprostredne nadväzovala na splatnosť záväzku, ktorá bola dohodnutá v zmluve z 21. 10. 2003. Pokiaľ by strany chceli uzavrieť novú zmluvu, museli by tiež aktualizovať účel poskytnutia pôžičky a vysporiadať plnenie žalovaného z 23. 12. 2004, kedy uhradil žalobcovi sumu 9.060 CHF. Žalovaný neposkytol zrozumiteľné vysvetlenie, z akého dôvodu sporné zmluvy podpísal a následne na ich základe plnil. Aj podľa odvolacieho súdu boli skutkové tvrdenia žalobcu konzistentné a vysvetľujúce dôvody novácie zmluvy tak, ako sa zmluvné strany dohodli. Okresný súd správne zistil, že vôľou strán nebolo dosiahnuť zánik pôvodnej zmluvy z 21. 10. 2003 a že v záujme žalovaného bolo dohodnúť so žalobcom dodatočnú lehotu splatenia pôžičky.

24. V posudzovanej veci bolo preukázané, že došlo k naplneniu dohodnutého obsahu zmluvy poskytnutím peňažných prostriedkov dlžníkovi za dohodnutú odplatu. Žalovaný nepreukázal, že žalobca ako zahraničná banka so sídlom v cudzine poskytla spotrebiteľovi peňažné prostriedky bez primeraného zabezpečenia a uspokojila sa s tým, že osoby konajúce za banku vstúpili spolu so žalovaným dlžníkom do spoločnej obchodnej spoločnosti, ktorá sa riadi slovenským právnym poriadkom, a žalovaný dlžník by mal pri tomto bankovom obchode postavenie spotrebiteľa podľa slovenského právneho poriadku. V zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje všeobecnú úpravu spotrebiteľskej zmluvy sa za spotrebiteľa považuje osoba, ktorá čerpá peňažné prostriedky za účelom osobnej spotreby. Žalovaný nepredložil vysvetlenie o tom, že žalobca mal vedomosť o spotrebnom charaktere pôžičky, pretože taký účel sa z písomného obsahu zmluvy nedá vyvodiť. Navyše, pokiaľ bol žalovaný štatutárnym orgánom obchodnej spoločnosti G. obchodná spoločnosť mala povinnosť uvádzať výšku základného imania vo svojom účtovníctve a aj jeho použitie, čo tiež vyvracia spotrebiteľský charakter účelu pôžičky. Žalobca ako banka nepochybne musel mať pri uzavretí zmluvy vedomosť o hľadiskách právnej úpravy spotrebiteľských úverov podľa švajčiarskeho práva, s čím sa okresný súd vysporiadal. Podľa čl. 7 ods. 1, písm. e) Spolkového zákona o spotrebiteľskom úvere, zákon neplatí pre zmluvy o poskytnutí úveru viacej ako 80.000 frankov (č. I.233 súdneho spisu). Preto nebol preukázaný dôvod trvať na výhradnom použití slovenského právneho poriadku. Žalovaný sa dohodol s osobami, ktoré mali bydlisko vo Švajčiarsku na spoločnom podnikaní v obchodnej spoločnosti, založenej podľa slovenského právneho poriadku. Vzhľadom na postavenie žalobcu ako veriteľa nemožno považovať za neobvyklé, ale vec vzájomnej dôvery účastníkov obchodného vzťahu, ak sa konajúce osoby v ich následnom zmluvnom vzťahu dohodli na voľbe švajčiarskeho práva. Z toho dôvodu okresný súd na právny vzťah aplikoval švajčiarske právo, s ktorého obsahom sa oboznámil a v potrebnom rozsahu odôvodnil.

25. Žalovaný nepreukazoval, že by zmluvným podmienkam neporozumel, alebo že ho žalobca uviedol do omylu. Vzhľadom na uvedené okresný súd správne nepovažoval za rozhodujúce tvrdenie žalovaného, že vloženie žalobcom poskytnutých úverových prostriedkov do základného imania spoločnosti malo vplyv na právne posúdenie postavenia žalovaného ako spotrebiteľa.

26. Tvrdenia žalovaného v odvolaní neboli konzistentné ani nerozporné. Žalovaný považuje zmluvu z 21. 10. 2003 za neplatnú, pričom pri neplatnom právnom úkone by bola konvalidácia právneho úkonu neprípustná. Naopak, zmluvu z 20. 10. 2005 žalovaný považuje za platnú, ale nebolo mu poskytnuté žiadne plnenie. Žalovaný odmieta existenciu úverového vzťahu a svoje postavenie ako úverového dlžníka, ale súčasne tvrdil, že peňažné prostriedky, ktoré mu poskytol žalobca, mali spotrebný charakter a dožaduje sa právnej ochrany v postavení spotrebiteľa.

27. Pokiaľ sa žalovaný domáha použitia slovenského práva ani v takom prípade by nemohol byť úspešný. Žalovaný opomína, že práve žalobca mohol byť pri poskytnutí pôžičky alebo pri podpise zmluvy z 20. 10. 2005 uvedený do omylu. V tom prípade omyl na strane žalobcu nerobí zmluvu neplatnou ani podľa čl. 31 švajčiarskeho záväzkového práva (č. I. 256), ani podľa § 49a Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb.). Takýto právny úkon žalobcu by trpel iba relatívnou neplatnosťou, ktorej sa žalovaný nemôže domáhať.

28. Okresný súd zamietnutie časti zmluvného úroku odôvodnil podľa ustanovenia § 85 švajčiarskeho záväzkového práva tým, že dlžník môže čiastkovú platbu započítať na kapitál (istinu), pokiaľ nie je v omeškaní s úrokmi. Z odôvodnenia okresného súdu vyplýva, že žalobcovi nepriznal sumu 9.900 CHF,

ktorú žalobca evidoval ako úhradu dohodnutého zmluvného úroku za jeden rok, ktorý žalovaný dlžník uhradil platobným príkazom zo dňa 29. 12. 2006. Žalovaný uhradil sumu 9.900 CHF po podpise zmluvy v roku 2005, ktorá podľa žalobcu odstránila dôsledky spojené s omeškaním dlžníka podľa zmluvy zo dňa 21. 10. 2003. Keďže žalobca nenapadol čiastočné zamietnutie žaloby odvolací súd nemal dôvod posudzovať dôvody pre zamietnutie časti žaloby. Vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti okresný súd žalobu zamietol, ostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

29. O nároku na náhradu trov konania súd rozhoduje v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP). V odvolacom konaní bol podľa § 255 ods. 1 CSP úspešný žalobca, ktorý si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Z toho dôvodu krajský súd rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia.

30. Rozhodnutie senátu bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie senátu bolo prijaté v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).